

Statistisk analys

Magdalena Inkinen
Analysavdelningen

08-5630 8540
magdalena.inkinen@uk-
ambetet.se
www.uk-ambetet.se

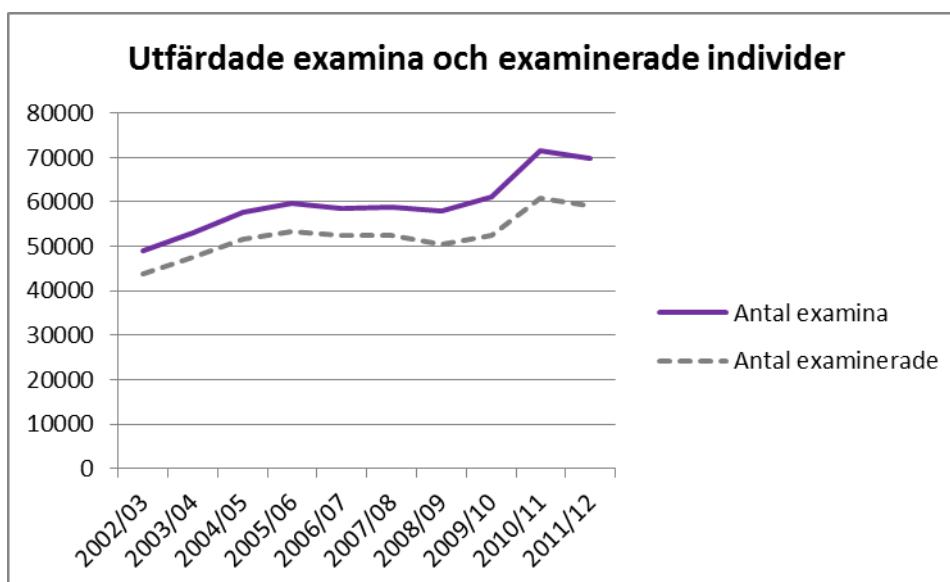
2013-01-29 2013/1

Fortsatt många examina i högskolan läsåret 2011/12

Närmare 70 000 examina utfärdades i högskolan läsåret 2011/12. Det innebär att antalet examina ligger kvar på en historiskt hög nivå. Antalet generella examina ökade för fjärde läsåret i rad medan antalet yrkesexamina minskade. Bland yrkesexamina minskade framför allt antalet lärarexamina kraftigt.

Lsåret 2011/12 utfärdades nästan 70 000 examina i högskolan och antalet personer som examinerades uppgick till närmare 59 000. Det innebär att antalet examina och examinerade var fortsatt högt jämfört med tidigare läsår. En viss minskning skedde visserligen jämfört med läsåret 2010/11 – som var ett rekordår med mer än 71 000 utfärdade examina och nästan 61 000 examinerade personer – men då är den efterrapportering av examina som brukar ske året därpå medräknad för läsåret 2010/11.

Att antalet utfärdade examina är fler än antalet examinerade personer beror på att vissa studenter avlägger mer än en examen under samma läsår. Det rör sig vanligen om en generell examen parallellt med en yrkesexamen.

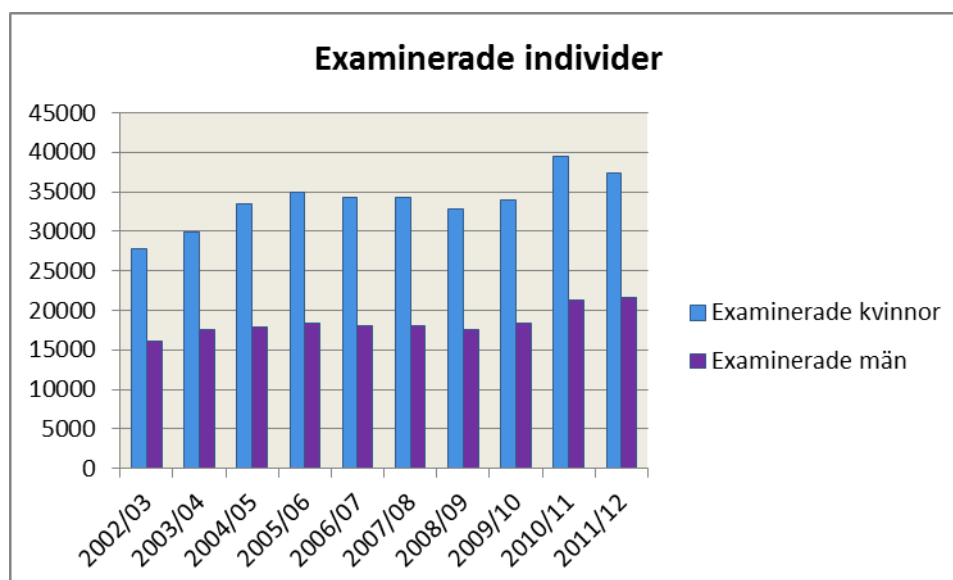

En omständighet som har betydelse för utvecklingen av antalet examina de senaste två läsåren är att antalet lärarexamina ökade kraftigt läsåret 2010/11 för att sedan minska rejält läsåret 2011/12. Eftersom lärarexamen är den till antalet största yrkesexamen fick detta genomslag även på det totala antalet examina. Nästan 40 procent av den totala ökningen på knappt 10 400 examina läsåret 2010/11 utgjordes av lärarexamina. Läsåret 2011/12 minskade antalet lärarexamina med nästan 6 000 medan det totala antalet examina minskade med drygt 1 700. Det innebär att om lärarexamen exkluderas så ökade alla övriga examina med cirka 4 200.

Minskad könsskillnad bland examinerade

Läsåret 2011/12 minskade antalet examinerade kvinnor med ett par tusen till drygt 37 300 samtidigt som antalet examinerade män ökade något till drygt 21 600. Därmed minskade också andelen kvinnor bland de examinerade med ett par procentenheter jämfört med tidigare läsår. Läsåret 2011/12 var 63 procent av de examinerade kvinnor och 37 procent var män, vilket kan jämföras med omkring 65 procent kvinnor och 35 procent män läsåren 2004/05-2010/11.

Att antalet examinerade kvinnor minskade mer än antalet examinerade män kan till viss del förklaras av den kraftiga minskningen av antalet lärarexamina läsåret 2011/12. Det är en examen som till största delen avläggs av kvinnor – ungefär 80 procent av samtliga lärarexamina utfärdades till kvinnor läsåret 2011/12.

Trots att kvinnornas andel av de examinerade minskade något läsåret 2011/12 var det fortfarande 63 procent av de examinerade som utgjordes av kvinnor. Att kvinnorna utgör en så hög andel beror på att de är i majoritet bland samtliga studenter och att de i högre grad än männen ansöker om och tar ut examen. Kvinnorna har varit i majoritet bland både studenter och examinerade sedan 1977 års högskolereform.

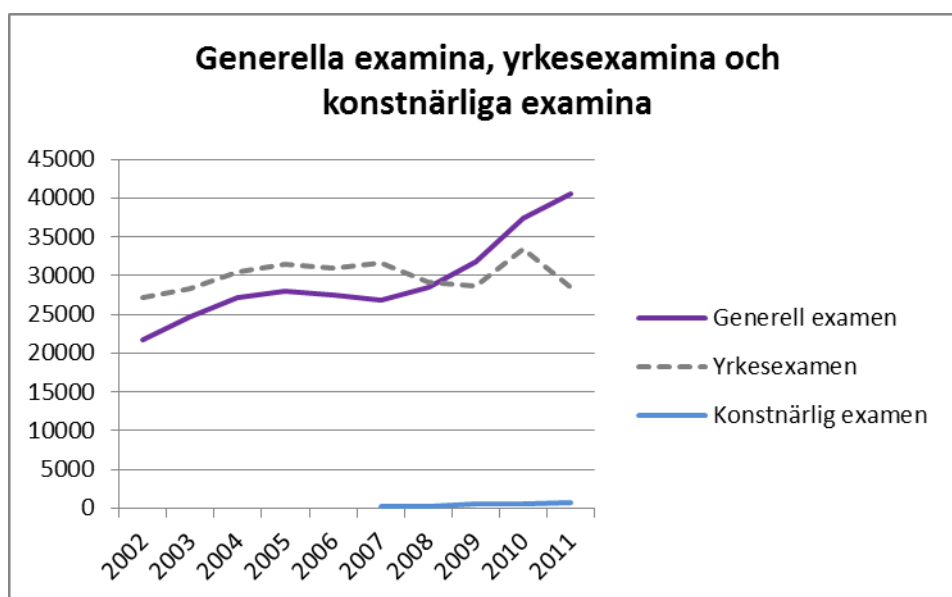
Generella examina ökade – yrkesexamina minskade

Antalet utfärdade generella examina ökade medan antalet utfärdade yrkesexamina minskade läsåret 2011/12. Det innebär att den utveckling som inleddes läsåret 2009/10, att det utfärdas fler generella examina än yrkesexamina, förstärktes ytterligare.

När det gäller generella examina, dvs. högskoleexamen, kandidatexamen, magisterexamen och masterexamen, ökade antalet examina från drygt 37 300 läsåret 2010/11 till 40 600 läsåret 2011/12. Den årliga ökning av antalet generella examina som har ägt rum sedan läsåret 2007/08 – då den nya utbildnings- och examensstrukturen infördes – fortsatte därmed även under det senaste läsåret.

Antalet utfärdade yrkesexamina minskade under det senaste läsåret från knappt 33 500 läsåret 2010/11 till strax under 28 500 läsåret 2011/12. Antalet yrkesexamina var därmed tillbaka på ungefär samma nivå som före den kraftiga uppgången läsåret 2010/11.

När det gäller konstnärliga examina, som utgör en ny examenskategori sedan 2007, ökade antalet examina något och uppgick läsåret 2011/12 till knappt 700 examina.

Ungefär 60 procent av alla generella examina och 69 procent av alla yrkesexamina utfärdades till kvinnor läsåret 2011/12. Antalet generella examina ökade för både män och kvinnor men ökningen var något större för män (10 jämfört med 8 procent). När det gäller yrkesexamina minskade antalet examina för både män och kvinnor men minskningen var större för kvinnor (17 jämfört med 11 procent). Att antalet yrkesexamina minskade mer för kvinnor än för män beror bl.a. på den kraftiga minskningen av antalet lärarexamina.

Bland generella examina ökade kandidatexamina mest i antal

Läsåret 2011/12 utfärdades 40 600 generella examina, vilket var en ökning med mer än 3 200 examina eller 9 procent sedan föregående läsår.

Kandidatexamen är den i särklass största generella examen med nästan 23 000 utfärdade examina läsåret 2011/12. Det är också kandidatexamen som stod för den största ökningen med drygt 2 700 fler utfärdade examina läsåret 2011/12 jämfört med läsåret 2010/11. Flest kandidatexamina, 40 procent, utfärdades med inriktning mot samhällsvetenskap, juridik, handel och administration. Dessa inriktningar stod också för den antalsmässigt största ökningen med nästan 1 300 fler examina läsåret 2011/12 jämfört med föregående läsår. Av samtliga kandidatexamina utfärdades 66 procent till kvinnor.

Det utfärdades drygt 7 300 masterexamina läsåret 2011/12, vilket var en ökning med 26 procent sedan föregående läsår. Den största andelen masterexamina, 44 procent, hade inriktning mot teknik och tillverkning. Det var också masterexamina med denna inriktning som ökade mest i antal läsåret 2011/12, med nästan 500 examina, följt av masterexamina med inriktning mot samhällsvetenskap, juridik, handel och administration som ökade med cirka 450 examina. Masterexamen är den enda generella examen som avläggs av fler män än kvinnor. Läsåret 2011/12 utfärdades 58 procent av alla masterexamina till män.

Generella examina läsåren 2010/11 och 2011/12

Generella examina	2010/11	2011/12	Förändring	Procent
Högskoleexamen	1 585	1 796	211	13
Kandidatexamen	20 270	22 975	2 705	13
Magisterexamen (2007)*	4 759	5 509	750	16
Masterexamen	5 809	7 308	1 499	26
Magisterexamen (fyraårig)**	4 685	2 834	-1 851	-40
Magisterexamen (bredd)**	237	178	-59	-25
Totalt	37 345	40 600	3 255	9

* Ettårig magisterexamen som utfärdas enligt 2007 års examensordning.

**Magisterexamina som utfärdas enligt 1993 års examensordning.

Antalet examina som utfärdades enligt 1993 års examensordning fortsatte att minska läsåret 2011/12. Den fyraåriga magisterexamen minskade med 40 procent och den ettåriga magisterexamen med ämnesbredd minskade med 25 procent. Den ettåriga magisterexamen som utfärdas enligt 2007 års examensordning ökade däremot med 16 procent till drygt 5 500 examina läsåret 2011/12.

Lärarexamina minskade mest av yrkesexamina

Det finns nästan 60 olika yrkesexamina men bara sju av dessa hade mer än 1 000 utfärdade examina läsåret 2011/12. Totalt utfärdades det knappt 28 500 yrkesexamina

läsåret 2011/12, vilket är en minskning med drygt 5 000 examina eller 15 procent sedan föregående läsår.

Den största yrkesexamen, lärarexamen, stod för den största minskningen. Antalet lärarexamina närapå halverades, från knappt 12 400 examina läsåret 2010/11 till drygt 6 400 examina läsåret 2011/12. Den kraftiga minskningen av antalet lärarexamina beror huvudsakligen på att det utfärdades ovanligt många lärarexamina läsåret 2010/11. Det kan i sin tur förklaras av att det från och med den 1 juli 2013 skulle införas ett krav på lärarlegitimation för att få arbeta som lärare. Det innebär att många äldre studenter som inte tidigare tagit ut sin examen gjorde det läsåret 2010/11. Samtidigt registrerades ett antal examina som i normala fall skulle ha avlagts följande läsår på läsåret 2010/11. Det senare beror sannolikt på att många föredrog att ta ut lärarexamen innan kravet på lärarlegitimation trädde i kraft.¹

De största yrkesexamina efter lärarexamen var sjuksköterskeexamen och civilingenjörsexamen. Även dessa minskade läsåret 2011/12, med 5 respektive 16 procent. När det gäller övriga stora yrkesexamina ökade antalet utfärdade examina läsåret 2010/11. Mest ökade civilekonomexamen – det utfärdades nästan 500 fler civilekonomexamina jämfört med läsåret 2010/11, en ökning med 231 procent. Den kraftiga ökningen förklaras av att civilekonomexamen är ny sedan 2007 och att den därmed fortfarande är under uppbyggnad.

De tio största yrkesexamina läsåret 2011/12

	2010/11	2011/12	Förändring	Procent
Lärarexamen	12 366	6 439	-5 927	-48
Sjuksköterskeexamen	4 138	3 911	-227	-5
Civilingenjörsexamen	3 608	3 045	-563	-16
Socionomexamen	2 206	2 433	227	10
Specialistsjuksköterskeexamen	1 823	2 045	222	12
Högskoleingenjörsexamen	1 689	1 926	237	14
Juristexamen	1 070	1 387	317	30
Läkarexamen	983	1 047	64	7
Civilekonomexamen	215	712	497	231
Sjukgymnastexamen	522	537	15	3
Totalt	33 477	28 474	-5 003	-15

De flesta yrkesexamina avläggs av fler kvinnor än män. Av de tio största yrkesexamina är det bara civilingenjörsexamen och högskoleingenjörsexamen som utfärdas till en högre

¹ Därefter krävdes en ettårig introduktionsperiod med mentor samt en avgift för ansökan om lärarlegitimation. Införandet av krav på lärarlegitimation för att få arbeta som lärare sköts senare fram till den 1 december 2013. Se statistisk analys 2012/15 från Högskoleverket för en närmare beskrivning av utvecklingen när det gäller lärarexamina.

andel män än kvinnor – 73 respektive 76 procent av dessa examina utfärdades till män läsåret 2011/12.

Allt fler dubbla examina

I inledningen av denna analys framgick det att antalet examina överstiger antalet examinerade. Skillnaden mellan antalet examina och examinerade har ökat de senaste tio åren, från knappt 5 000 läsåret 2002/03 till nästan 11 000 läsåret 2011/12. Den ökade skillnaden beror på att det har blivit vanligare att studenter avlägger mer än en examen under samma läsår, så kallade dubbla examina. Vanligtvis rör det sig om en generell examen parallellt med en yrkesexamen, t.ex. en kandidatexamen i kombination med en sjuksköterskeexamen eller en masterexamen i kombination med en civilingenjörsexamen.

Dubbla examina är vanligast bland dem med en kandidatexamen. Av alla som ansökte om och fick en sådan examen var det 25 procent som samtidigt ansökte om och fick en yrkesexamen med samma inriktning läsåret 2011/12. Oftast rörde det sig om dubbla examina med inriktning mot hälso- och sjukvård samt social omsorg. Av dem som tog en kandidatexamen med denna inriktning var det 70 procent som tog en yrkesexamen med samma inriktning.

Av dem som tog en magisterexamen enligt 2007 års examensordning var det 23 procent som samtidigt tog en yrkesexamen med samma inriktning. Hälso- och sjukvård samt social omsorg var den vanligaste inriktningen beträffande dubbla examina även för magisterexamen. Av dem som tog en magisterexamen med inriktning mot hälso- och sjukvård samt social omsorg läsåret 2011/12 var det 64 procent som tog en yrkesexamen med samma inriktning, dvs. specialistsjuksköterskeexamen och barnmorskeexamen.

Dubbla examina läsåret 2011/12

Examens inriktning	Antal kandidat-examina	Därav även yrkes-examen (procent)	Antal magister-examina**	Därav även yrkes-examen (procent)	Antal master-examina	Därav även yrkes-examen (procent)
Alla*	22 438	25	5 496	23	7 294	16
Pedagogik och lärarutbildning	802	31	321	40	76	18
Humaniora och konst	2 115	0	282	0	305	0
Samhällsvetenskap, juridik, handel, adm.	9 013	1	2 147	2	1 803	1
Naturvetenskap, matematik och data	1 947	0	472	0	1 368	0
Teknik och tillverkning***	2 302	52	429	2	3 230	33
Lant- och skogsbruk samt djursjukvård	123	44	3	33	57	56
Hälso- och sjukvård samt social omsorg***	5 758	70	1 724	64	379	4
Tjänster	578	0	121	0	81	0

*Alla är nettoräknade, dvs. en person med t.ex. flera kandidatexamina räknas en gång.

**Avser magisterexamen som utfärdas enligt 2007 års examensordning.

***Uppgifterna om antal kandidatexamina inom dessa områden har korrigerats den 25 mars 2013.

När det gäller masterexamen var det 16 procent av dem som tog en sådan examen som ansökte om och fick en yrkesexamen med samma inriktning läsåret 2011/12. För masterexamen var den vanligaste inriktningen för dubbla examina teknik och tillverkning. En tredjedel av dem som tog en masterexamen med denna inriktning tog också en yrkesexamen med samma inriktning, vanligen en civilingenjörsexamen.

11 procent av samtliga examina avläggs av inresande studenter

Lsåret 2011/12 utfärdades drygt 7 600 av samtliga nästan 70 000 examina till inresande studenter, dvs. utländska studenter som reser till Sverige för att studera. Andelen examina som avläggs av inresande studenter har ökat över tid, från drygt 3 procent läsåret 2002/03 till nästan 11 procent läsåret 2011/12.

De inresande studenterna är betydligt fler på generella program än på yrkesexamensprogram och det återspeglas även i examensstatistiken. Lsåret 2011/12 utfärdades mer än 17 procent av alla generella examina till inresande studenter, vilket kan jämföras med drygt en procent av alla yrkesexamina. När det gäller konstnärlig examen var andelen examina som utfärdades till inresande studenter 22 procent. Den enskilda examen som i störst utsträckning avläggs av inresande studenter är masterexamen. Mer än hälften – 56 procent – av alla masterexamina utfärdades till inresande studenter läsåret 2011/12.

Det är dock sannolikt att antalet examina som avläggs av inresande studenter kommer att minska under kommande läsår. Skälet är att antalet inresande studenter har minskat kraftigt på vissa utbildningar från och med hösten 2011 då anmälnings- och studieavgifter infördes för studenter som tillhör länder utanför EU/EES och Schweiz. Minskningen har ännu inte fått genomslag i examensstatistiken, men från och med läsåret 2012/13 kommer den sannolikt att innebära att antalet inresande studenter som avlägger generella examina minskar.